

Sygn. akt IVU 1748/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Lucyna Ramlo

Protokolant st. sekr. sądowy Renata Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 21 sierpnia 2013 r. w Toruniu

sprawy **K. D.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania **K. D.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 12 września 2012 r. nr (...) /25I/SER/G

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawczyni K. D. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 sierpnia 2012 roku do dnia 31 lipca 2013 roku;

II. stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

/-/SSO Lucyna Ramlo

Sygn. akt IV U 1748/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 12 września 2012 r. znak: 560300/6120/2012/0821644/251/SER/G, na podstawie art. 61 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) odmówił K. D. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 4 września 2012 r. uznała, że jest ona zdolna do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła wnioskodawczyni K. D., która zażądała zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania jej renty z tytułu niezdolności do pracy. Wnioskodawczyni podniosła, że nadal czuje się źle, czuje się bezsilna, nie radzi sobie, życie stało się dla niej ciężarem i nie umie podjąć wyzwaniom codzienności. Wskazała, iż orzeczono wobec niej umiarkowaną niepełnosprawność i korzysta ze spotkań u psychologa.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

Wnioskodawczyni K. D. urodziła się (...) r. Z zawodu jest krawcem odzieży lekkiej. W przeszłości pracowała jako szwaczka, intendent stołówki i sprzedawca.

/dowód: - protokół badań sądowo-lekarskich, k. 19 akt sądowych,

- kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych, k. 3 akt rentowych p. III/

W dniu 15 grudnia 2005 r. ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie jej renty z tytułu niezdolności do pracy.

Decyzją z dnia 21 lutego 2006 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji do sądu.

W trakcie postępowania sądowego w dniu 11 kwietnia 2006 r. została wydana opinia biegłych lekarzy sądowych: internisty, psychologa klinicznego i psychiatry, w której uznano ubezpieczoną za częściowo niedolną do pracy na okres roku z uwagi na zaburzenia depresyjne nawracające.

Wyrokiem z dnia 30 maja 2006 r. Sąd Okręgowy w Toruniu sygn. akt VU 557/06 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 22 stycznia 2006 r. do 21 stycznia 2007 r.

Wykonując ten wyrok organ rentowy decyzją z dnia 27 lipca 2006 r. przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 22 stycznia 2006 r. do 21 stycznia 2007 r.

/dowód: - wniosek o rentę, k. 1-2 akt rentowych p. I,

- decyzja ZUS z 21.02.2006 r., k. 38 akt rentowych p. I,

- orzeczenie lekarskie z 11.04.2006 r. k. 13 dokumentacji lekarskiej p. V,

- wyrok SO w Toruniu z 30.05.2006 r. k. 50 akt rentowych p. I,

- decyzja ZUS z 27.07.2006 r., k. 69 akt rentowych p. I/

W dniu 9 stycznia 2007 r. ubezpieczona złożyła wniosek o przedłużenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Decyzją z dnia 22 marca 2007 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji do sądu.

W trakcie postępowania sądowego w dniach 30 kwietnia 2007 r. i 7 maja 2007 r. została wydana opinia biegłych lekarzy sądowych: internisty, ortopedy i psychiatry, w której uznano ubezpieczoną za częściowo niedolną do pracy na okres roku z uwagi na zaburzenia depresyjne nawracające – epizod umiarkowany.

Wyrokiem z dnia 4 czerwca 2007 r. Sąd Okręgowy w Toruniu sygn. akt V U 555/07 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2007 r. do 21 stycznia 2008 r.

Wykonując ten wyrok organ rentowy decyzją z dnia 17 lipca 2007 r. przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2007 r. do 21 stycznia 2008 r.

/dowód: - wniosek o rentę, k. 26 dokumentacji lekarskiej p. IV,

- decyzja ZUS z 22.03.2007 r., k. 105 akt rentowych p. I,

- orzeczenie lekarskie z 30.04.2007 r. i 7.05.2007 r. k. 35 dokumentacji lekarskiej p. IV,

- wyrok SO w Toruniu z 4.06.2007 r. k. 114 akt rentowych p. I,

- decyzja ZUS z 17.07.2007 r., k. 123-124 akt rentowych p. I/

W dniu 20 grudnia 2007 r. ubezpieczona złożyła kolejny wniosek o przedłużenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Decyzją z dnia 3 marca 2008 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji do sądu.

W trakcie postępowania sądowego w dniu 10 kwietnia 2008 r. została wydana opinia biegłych lekarzy sądowych: internisty, psychiatry i psychologa, w której uznano ubezpieczoną za częściowo niedolną do pracy na okres roku z uwagi na zaburzenia depresyjne nawracające.

Wyrokiem z dnia 10 lipca 2008 r. Sąd Okręgowy w Toruniu sygn. akt V U 569/08 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2008 r. do 31 stycznia 2009 r.

Wykonując ten wyrok organ rentowy decyzją z dnia 3 września 2008 r. przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2008 r. do 31 stycznia 2009 r.

/dowód: - wniosek o rentę, k. 14 dokumentacji lekarskiej p. V,

- decyzja ZUS z 3.03.2008 r., k. 131 akt rentowych p.I,

- orzeczenie lekarskie z 10.04.2008 r. k. 41 dokumentacji lekarskiej p. VI,

- wyrok SO w Toruniu z 10.07.2008 r. k. 148 akt rentowych p. I,

- decyzja ZUS z 3.09.2008 r., k. 165 akt rentowych p.I/

W dniu 22 grudnia 2008 r. ubezpieczona złożyła następny wniosek o o przedłużenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Decyzją z dnia 25 marca 2009 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji do sądu.

W trakcie postępowania sądowego w dniu 18 maja 2009 r. została wydana opinia biegłych lekarzy sądowych: internisty, psychiatry i psychologa, w której uznano ubezpieczoną za częściowo niedolną do pracy na okres roku z uwagi na zaburzenia depresyjne nawracające o charakterze przewlekłym uwarunkowane wieloczynnikowo.

Wyrokiem z dnia 17 sierpnia 2009 r. Sąd Okręgowy w Toruniu sygn. akt IV U 161/09 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2009 r. do 31 stycznia 2010 r.

Wykonując ten wyrok organ rentowy decyzją z dnia 6 października 2009 r. przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2009 r. do 31 stycznia 2010 r.

/dowód: - wniosek o rentę, k. 21 dokumentacji lekarskiej p. V,

- decyzja ZUS z 25.03.2009 r., k. 173 akt rentowych p.I,

- orzeczenie lekarskie z 18.05.2009 r. k. 55 dokumentacji lekarskiej p. VI,

- wyrok SO w Toruniu z 17.07.2009 r. k. 189 akt rentowych p. I,

- decyzja ZUS z 6.10.2009 r., k. 204 akt rentowych p.I/

W dniu 11 stycznia 2010 r. ubezpieczona złożyła kolejny wniosek o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres

Decyzją z dnia 31 marca 2010 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji do sądu.

W trakcie postępowania sądowego w dniu 20 maja 2010 r. została wydana opinia sądowo-psychiatryczna i psychologiczna, w której uznano ubezpieczoną za częściowo niedolną do pracy na okres roku z uwagi na zaburzenia psychiczne.

Wyrokiem z dnia 16 czerwca 2010 r. Sąd Okręgowy w Toruniu sygn. akt IV U 587/10 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2010 r. do 31 stycznia 2011 r.

Wykonując ten wyrok organ rentowy decyzją z dnia 3 sierpnia 2010 r. przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2010 r. do 31 stycznia 2011 r.

/dowód: - wniosek o rentę, k. 28 dokumentacji lekarskiej p. V,

- decyzja ZUS z 31.03.2010 r., k. 209 akt rentowych p. I,

- orzeczenie lekarskie z 20.05.2010 r. k. 68-70 dokumentacji lekarskiej p. VI,

- wyrok SO w Toruniu z 16.06.2010 r. k. 228 akt rentowych p. II,

- decyzja ZUS z 3.08.2010 r., k. 249 akt rentowych p. II/

W dniu 14 grudnia 2010 r. ubezpieczona złożyła kolejny wniosek o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres.

Decyzją z dnia 21 lutego 2011 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji do sądu.

W trakcie postępowania sądowego w dniu 20 kwietnia 2011 r. została wydana opinia sądowa psychologiczno-psychiatryczna, w której uznano ubezpieczoną za częściowo niedolną do pracy na okres 18 miesięcy z uwagi na zaburzenia depresyjne nawracające uwarunkowane wieloczynnikowo.

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2011 r. Sąd Okręgowy w Toruniu sygn. akt IV U 525/11 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2011 r. do 31 lipca 2012 r.

Wykonując ten wyrok organ rentowy decyzją z dnia 19 lipca 2011 r. przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2011 r. do 31 lipca 2012 r.

/dowód: - wniosek o rentę, k. 36 dokumentacji lekarskiej p. V,

- decyzja ZUS z 21.02.2011 r., k. 268 akt rentowych p. II,

- orzeczenie lekarskie z 20.04.2011 r. k. 89 dokumentacji lekarskiej p. VI,

- wyrok SO w Toruniu z 10.06.2011 r. k. 284 akt rentowych p. II,

- decyzja ZUS z 19.07.2011 r., k. 300 akt rentowych p. II/

W dniu 5 lipca 2012 r. ubezpieczona złożyła kolejny wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres.

/dowód: - wniosek o rentę, k. 45 dokumentacji lekarskiej p. V/

Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 9 sierpnia 2012 r. uznał, że obecny stan psychiczny ubezpieczonej nie daje podstaw do przyjęcia u niej niezdolności do pracy. Rozpoznał u niej zaburzenia lękowo-depresyjne, osobowość zaburzoną, uzależnienie od (...), nadciśnienie tętnicze i astygmatyzm nadwzroczny. Wskazał że po pobycie w oddziale psychiatrycznym jej stan uległ poprawie, a nastrój był wyrównany, a także stwierdził, że nie dostrzegł on u niej istotniejszych objawów depresji.

Komisja Lekarskiej ZUS orzeczeniem z dnia 4 września 2012 r. podtrzymała orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 9 sierpnia 2012 r. Stwierdziła u ubezpieczonej zaburzenia lękowo-subdepresyjne, osobowość zaburzoną, uzależnienie od (...), nadciśnienie tętnicze zredukowane z angiopatią nadciśnieniową I/II na dnie oka i astygmatyzm nadwzroczny. Wskazała że aktualnie jej stan psychiczny bez pogorszenia, wymaga stałej farmakoterapii, ale nie powoduje długotrwałej niezdolności do pracy.

/dowód: - orzeczenie lekarza orzecznika, k. 48 dokumentacji lekarskiej p. V,

- opinia lekarza orzecznika, k. 99-99v dokumentacji lekarskiej p. VI,

- orzeczenie Komisji Lekarskiej, k. 53 dokumentacji lekarskiej p. V,

- opinia Komisji Lekarskiej, k. 100-100v dokumentacji lekarskiej p. VI/

W związku z powyższym w dniu 12 września 2012 r. organ rentowy wydał decyzję, w której odmówił K. D. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Decyzja została zaskarżona do Sądu.

/dowód: decyzja ZUS z 12.09.2012 r., k.311 akt rentowych p. II/

Sąd rozpoznając odwołanie dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych psychiatry i okulisty, celem oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni w kontekście jej zdolności do pracy.

Biegły psychiatra stwierdził konieczność przeprowadzenia badań psychologicznych i przybrał biegłego psychologa celem wydania opinii. Po przeprowadzeniu badań psychologicznych, lekarskich i zapoznaniu się z dokumentacją medyczną, w opinii z dnia 26 listopada 2012 r. biegły psychiatra stwierdził, że ubezpieczona jest nadal częściowo niezdolna do pracy na okres 12 miesięcy od dnia wstrzymania świadczeń tj. od 1 sierpnia 2012 r., ze względu na zaburzenia depresyjne nawracające uwarunkowane wieloczynnikowo. Biegły wyjaśnił, że u wnioskodawczyni nadal

utrzymują się osiowe objawy depresyjne pod postacią obniżonego nastroju, lęku, obniżenia aktywności docelowej, poczucia winy, niskiej samooceny, myśli rezygnacyjnych i zaburzeń życia popędowego, co w istotny sposób utrudnia jej funkcjonowanie zarówno na płaszczyźnie zawodowej jak i społeczno-rodzinnej i dlatego nadal nie jest w stanie podolać obowiązkom zawodowym w pracy na stanowiskach, do których ma przygotowanie i kwalifikacje. Psychiatra wskazał, iż wnioskodawczyni podjęła działania nakierowane na poradzenie sobie z zaburzeniami depresyjnymi, wzięła udział w warsztatach, uczestniczy w terapii psychologicznej i powinna mieć możliwość dokończenia tych działań i uzupełnienia ich o indywidualny program z zakresu doradztwa zawodowego, dający jej realną szansę powrotu na rynek pracy. Biegli nie zgodzili się z orzeczeniami lekarza orzecznika z 9 sierpnia 2012 r. i Komisji Lekarskiej ZUS z 4 września 2012 r. wskazując, że brak jest w nich argumentów merytorycznych uzasadniających uznanie ubezpieczonej za zdolną do pracy.

Biegli podkreślili, że badana nie pracowała w czasie pobierania renty, chociaż podjęła próbę powrotu do pracy na stanowisko poniżej jej kwalifikacji i zatrudniła się w charakterze sprzątaczk. Pracowała przez 6 dni w 2011 roku. Ponadto biegli odnotowali, iż ubezpieczona była ośmiokrotnie hospitalizowana psychiatrycznie (odpowiednio w latach: 2003, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010 i 2012 r.)

Biegły okulista po przeprowadzeniu badań lekarskich i zapoznaniu się z dokumentacją medyczną, w opinii z dnia 17 kwietnia 2013 r. rozpoznał u ubezpieczonej astygmatyzm nadwzroczny obu oczu, niedowidzenie oka lewego i angiopatię miażdżycową siatkówki i stwierdził, że schorzenia te nie powodują niezdolności ubezpieczonej do pracy.

/dowód: - protokół badań sądowno-lekarskich, k. 19-23 akt sądowych,

- opinia biegłego psychiatry, k. 26 akt sądowych

- opinia biegłego okulisty, k. 52-62v akt sądowych /

W piśmie procesowym z dnia 29 stycznia 2013 r. organ rentowy nie zgodził się z treścią opinii biegłego psychiatry.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z opinią Przewodniczącej Komisji Lekarskiej ZUS badanie przeprowadzone przez Komisję Lekarską opierało się na dokładnej analizie dokumentacji medycznej dostarczonej przez wnioskodawczynię oraz jej ocenę kliniczną i w związku z tym jest merytorycznie uzasadnione, a opis badania biegłego w dużej mierze opiera się na danych z wywiadu, tymczasem w postępowaniu o rentę, z uwagi na jego roszczeniowy charakter, należy szczególnie dokonać weryfikacji i obiektywizacji zgłaszanych objawów. Przewodnicząca Komisji Lekarskiej wskazała, że stan przy wypisie ze szpitala, rodzaj farmakoterapii i dawki leków sugerują poprawę stanu zdrowia psychicznego ubezpieczonej. Mimo więc istniejących objawów ubezpieczona może wykonywać prace proste, które nie stanowią obciążenia psychofizycznego, a nawet mogą stanowić formę rehabilitacji.

Z uwagi na powyższe ZUS wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłych sądowych poprzez ustosunkowanie się do zarzutów Przewodniczącej Komisji Lekarskiej ZUS, a w przypadku nieuwzględnienia ich o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych sądowych psychiatry i psychologa.

/dowód: pismo ZUS z 29.01.2013 r. k. 39-39v akt sądowych/

W opinii uzupełniającej z dnia 1 lipca 2013 r. biegli psychiatra i psycholog podtrzymali opinię z dnia 26 listopada 2012 r. Wskazali że argumenty podniesione przez organ rentowy są absurdalne, gdyż każde badanie psychiatryczne i psychologiczne opiera się w głównej mierze na wywiadzie, a posiłkowanie się stwierdzeniem, że o poprawie stanu zdrowia ubezpieczonej mają świadczyć „farmakoterapia i dawki leków” jest nieprofesjonalne, gdyż każdy organizm wymaga indywidualizacji dawkowania, zatem rodzaj leku czy dawka nie mogą być podstawą orzekania o zdolności do pracy. Podkreślili że poza przeprowadzeniem wywiadu przeprowadzili dokładną analizę dokumentacji sądowno-medycznej jak i ocenili stan psychiczny ubezpieczonej, który potwierdził występowanie u niej nadal obecność osiowych objawów depresyjnych, których nasilenie i charakter w sposób istotny upośledzają zdolność ubezpieczonej do pracy. Wskazali również, że ubezpieczona podejmuje działania mające na celu przezwyciężenie zaburzeń depresyjnych

i że obecny stan przedłużania procedury orzeczniczej ze strony ZUS oddziałuje negatywnie na stan psychiczny ubezpieczonej i może zniweczyć dotychczasowe pozytywne skutki leczenia.

/dowód: - uzupełniająca opinia biegłego psychiatry i psychologa, k. 69-70 akt sądowych /

W piśmie procesowym z dnia 15 lipca 2013 r. organ rentowy nie zgodził się z treścią opinii z dnia 1 lipca 2013r.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z opinią Przewodniczącej Komisji Lekarskich ZUS niezbędnym elementem badania lekarskiego, także psychiatrycznego jest jego obiektywizacja, a ponadto opinia nie odpowiada na postawione zarzuty.

Z uwagi na powyższe wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych sądowych psychiatry i psychologa, a w przypadku nie uwzględnienia tego wniosku o oddalenie odwołania.

/dowód: pismo ZUS z 15.07.2013 r. k. 85-85v akt sądowych/

(...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w C. orzeczeniem z dnia 12 kwietnia 2013 r. kolejny raz zaliczył ubezpieczoną do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do 30 kwietnia 2016 r., wskazując że niepełnosprawność istnieje od 2001 r.

/dowód: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z 12.04.2013 r. k. 54 akt sądowych/

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sądowych, w załączonych aktach rentowych i dokumentacji lekarskiej oraz opinii biegłego lekarza sądowego psychiatry z dnia 26 listopada 2012 r., opinii biegłego lekarza okulisty z dnia 17 kwietnia 2013 r. i uzupełniającej opinii biegłego psychiatry i psychologa z dnia 1 lipca 2013 r. Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów zaliczone do materiału dowodowego sprawy, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności, ani też prawdziwości zawartych w nich informacji, nie budziły one także wątpliwości Sądu.

Sąd podzielił wnioski biegłych sądowych zaprezentowane w ww. opiniach. Przedmiotowe opinie zostały sporządzone z uwzględnieniem dokumentacji zawartej w aktach sprawy, informacji uzyskanej w trakcie wywiadu oraz po przeprowadzeniu badań specjalistycznych, a wnioski z opinii zostały przez biegłych fachowo, logicznie i wyczerpująco uzasadnione. Nadto powołani biegli są doświadczeniymi specjalistami z tych dziedzin medycyny, które odpowiadają schorzeniom wnioskodawczyni. Biegły psychiatra i psycholog wyraźnie stwierdzili, że schorzeniem podstawowym wnioskodawczyni są zaburzenia depresyjne nawracające uwarunkowane wieloczynnikowo, które powodują niezdolność do pracy ubezpieczonej od daty wygaśnięcia prawa do świadczeń na okres 12 miesięcy. Ponadto biegły okulista rozpoznał u niej astygmatyzm nadwzroczny obu oczu, niedowidzenie oka lewego i angiopatię miażdżycową siatkówki i stwierdził, że schorzenia te nie powodują niezdolności ubezpieczonej do pracy.

Sąd dał wiarę ww. opiniom biegłych sądowych lekarzy, gdyż były one logiczne, spójne i konsekwentne a biegli dysponowali odpowiednią wiedzą i doświadczeniem zawodowym w zakresie wydawanych opinii. Wiarygodność tych opinii nie budziła wątpliwości pod względem logiki i zasad doświadczenia życiowego. Ponadto opinia biegłych jest opinią lekarzy niezależnych, tj. nie związanych z żadną ze stron – i przez to obiektywnych.

Zastrzeżenia organu rentowego nie zasługują na uwzględnienie, jako że stanowią zwykłą polemikę z ustaleniami biegłych. Jeżeli chodzi o obiekcje wyrażone przez organ w piśmie z dnia 29 stycznia 2013 r. to wbrew temu co twierdzi organ rentowy, biegli szczegółowo i w sposób wyczerpujący odnieśli się do nich w opinii z dnia 1 lipca 2013 r. Należy zgodzić się ze stanowiskiem biegłych, że jeżeli chodzi o badania psychiatryczne i psychologiczne, to niemożliwa jest ocena stanu zdrowia psychicznego badanego bez przeprowadzenia pogłębionego wywiadu i to on każdorazowo musi stanowić podstawowe źródło ustaleń, choć oczywiście należy dokonać analizy dokumentacji medycznej, aby „zobiektywizować” objawy zgłaszane przez badanego. Tymczasem trudno ustalić na czym miała by

polegać „obiektywizacja” zgłaszanych objawów wg metody proponowanej przez organ rentowy, ale idąc za tropem myślowym zawartym w pismach ZUS-u i opinii lekarza orzecznika i Komisji Lekarskiej ZUS, należy uznać, iż owa „obiektywizacja” ma polegać na ignorowaniu objawów zgłaszanych przez badanego (bo sprawa ma charakter „roszczeniowy”), a skupianiu się na treści poprzednich opinii lekarzy orzeczników i Komisji Lekarskich ZUS, mimo iż sądy w kolejnych prawomocnych wyrokach, nie uznały ich za miarodajne dowody odnośnie zdolności do pracy ubezpieczonej, przyznając jej prawo do renty na kolejne okresy. Takie stanowisko należy uznać za zdecydowanie niewłaściwe, gdyż występowanie do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie świadczenia rentowego nie jest czynem nagannym i chociaż zasady doświadczenia życiowego każą uważnie przyglądać się twierdzeniom podnoszonym przez wnioskodawcę, to jednak żaden przepis prawa nie pozwala na zupełne ignorowanie zgłaszanych przez niego objawów tylko dlatego, że domaga się on przyznania świadczenia. Należy bowiem zauważyć, że zły stan zdrowia psychicznego – zaburzenia depresyjne nawracające trwa i ubezpieczonej od wielu lat, był wielokrotnie stwierdzany przez biegłych sądowych w trakcie licznych postępowań sądowych i brak jest jakichkolwiek danych, że aktualnie uległ on poprawie, zwłaszcza że niedawno ubezpieczona po raz kolejny była hospitalizowana na oddziale psychiatrycznym, a ponadto (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w C. orzeczeniem z dnia 12 kwietnia 2013 r. zaliczył ubezpieczoną do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do 30 kwietnia 2016 r., wskazując że niepełnosprawność istnieje od 2001 r. Należy zgodzić się ze stanowiskiem biegłych, że ubezpieczona podejmuje działania mające na celu zwalczanie zaburzeń depresyjnych, co daje nadzieję na poprawę jej stanu zdrowia w przyszłości, ale z uwagi na coroczne perturbacje związane z przyznawaniem renty - występujące z winy organu rentowego, który odmawia jej prawa do renty twierdząc, iż ubezpieczona jest zdolna do pracy – jej stan może ulegać pogorszeniu.

Co do wniosku organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii nowego zespołu biegłych należy wskazać, iż w uznaniu Sądu potrzeba jego przeprowadzenia w ogóle nie istniała. Kwestią uprawnienia żądania dodatkowej opinii tych samych lub innych biegłych zajmowało się orzecznictwo, które stanęło na stanowisku, iż jeżeli opinia biegłego jest jednoznaczna i tak przekonująca, że Sąd określoną okoliczność uznaje za wyjaśnioną, to nie ma obowiązku dopuszczania dowodu z dalszej opinii biegłych (patrz wyrok SN z dnia 21 listopada 1974r. II CR 638/74, OSP 1975/5/108). Stanowisko to podziela również Sąd orzekający w niniejszej sprawie. Dodatkowo w wyroku z dnia 15 lutego 1974 r., II CR 817/73, LEX nr 7404, Sąd Najwyższy przyjął, że dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mają więc zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 kpc, który stanowi, iż strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swych wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej, z zastrzeżeniem niekorzystnych skutków, jakie według przepisów kpc mogą dla niej wyniknąć z działania na zwłokę lub niezastosowania się do zarządzeń przewodniczącego i postanowień sądu. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z opinii kolejnych biegłych czy też z opinii instytutu w każdym wypadku, gdy opinia złożona jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 kpc Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, czy nie wyjaśnia istotnych okoliczności (patrz też wyrok SN z dnia 5 listopada 1974r., I CR 562/74, Lex nr 7607). Odmienne stanowisko oznaczałoby bowiem przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, by się upewnić, czy niektórzy z nich nie byłoby takiego samego zdania co strona.

W realiach niniejszej sprawy złożona do akt opinie biegłych sądowych z dnia 26 listopada 2012 r., 17 kwietnia 2013 r. i 1 lipca 2013 r. w sposób pełny i wyczerpujący udzieliły odpowiedzi na pytania ujęte w tezie postanowienia dopuszczającego te dowody. Należy bowiem po raz kolejny podkreślić, że biegli w sposób logiczny, spójny i dokładny przedstawili stan zdrowia ubezpieczonej oraz ustosunkowali się do wcześniejszych orzeczeń Lekarza Orzecznika i Komisji Lekarskiej ZUS. Z uwagi na powyższe konstatacje brak było uzasadnienia do ponowienia dowodu z opinii biegłych sądowych w innym składzie.

Odwołanie ubezpieczonego jest uzasadnione i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji organu rentowego polegającą na przywróceniu K. D. prawa do renty z tytułu częściowej, okresowej niezdolności do pracy.

Przesłanki warunkujące nabycie prawa do renty określone zostały w przepisach art. 57 - 58 ww. ustawy. Zgodnie z treścią przepisu art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu w przypadku, gdy spełnione są łącznie trzy poniższe przesłanki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w czasie okresów składkowych lub nieskładkowych wymienionych w tym przepisie, ale nie później niż w ciągu 18 miesięcy od dnia ich ustania.

W myśl przepisu ust. 2 art. 57 ustawy warunek powstania niezdolności do pracy w okresach wskazanych w ustawie nie odnosi się do osób, które są całkowicie niezdolne do pracy oraz udowodniły okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzny

Wymagany okres składkowy i nieskładkowy, wymieniony w art. 57 ust. 1 pkt 2 uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej określoną ilość lat, w przypadku powstania niezdolności do pracy powyżej 30 roku życia - okres ten wynosi pięć lat i powinien on przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed dniem powstania niezdolności do pracy (art. 58 ust. 1 i 2 ustawy).

Definicja ustawowej niezdolności do pracy zawarta jest w przepisie art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zgodnie, z którym niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. W przepisach ustępów 2 i 3 cytowanego przepisu jest natomiast mowa o różnicy między niezdolnością do pracy całkowitą oraz częściową. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (art. 12 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS), zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

Zgodnie z treścią art. 13 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Dodać trzeba, że ustalenie niezdolności do pracy wymaga wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 278 § 1 kpc, dlatego Sąd w realiach sprawy był zobligowany przeprowadzić dowód z opinii zespołu biegłych lekarzy sądowych o specjalnościach odpowiadających schorzeniom ubezpieczonej (por. wyr. SN z dnia 27 października 2005 r., I UK 356/04, LEX nr 276241, wyr. SN z dnia 8 maja 2008 r., sygn. akt I UK 356/07, LEX nr 490392).

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było to, czy ubezpieczona jest częściowo (względnie - całkowicie) niezdolna do pracy w rozumieniu przepisu art. 12 ustawy emerytalnej. W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczona legitymuje się częściową, okresową niezdolnością do pracy, o której mowa w przepisach art. 12 ust. 1 i 3 w związku z art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej. Powyższa okoliczność wynika z treści opinii biegłego psychiatry i psychologa z dnia 26 listopada 2012 r., oraz opinii biegłych psychiatry i psychologa 1 lipca 2013 r., których wnioski i ustalenia Sąd w pełni podziela i przyjmuje za własne. W opinii biegłych wynika, że wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy z uwagi na zaburzenia depresyjne uwarunkowane wieloczynnikowo. Opinie biegłych w sposób pełny i jednoznaczny udzieliły odpowiedzi na pytania ujęte w tezie postanowienia dopuszczającego te dowody; są jasne i precyzyjne.

Z uwagi na powyższe schorzenie należy uznać, że ubezpieczona utraciła w znacznym stopniu zdolność do wykonywania pracy zarobkowej zgodnej z poziomem posiadanych przezeń kwalifikacji zarobkowych. Trzeba bowiem zauważyć, że

ubezpieczona jest z zawodu krawcem odzieży lekkie, a w toku swojej kariery zawodowej pracowała jako szwaczka, intendent stołówki i sprzedawca, a wykonywanie takich prac w jej aktualnym stanie zdrowia psychicznego jest niemożliwe. Organ rentowy twierdził, że stan zdrowia ubezpieczonej pozwala jej wykonywać proste prace fizyczne, co jednak oznacza, iż także zdaniem organu rentowego nie jest ona w stanie wykonywać pracy w wyuczonym i dotychczas wykonywanych zawodach. Tym samym ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy w rozumieniu przepisów prawa ubezpieczeń społecznych (art. 12 ust. 1 i 3 ustawy emerytalnej). Przy uwzględnieniu ww. opinii Sąd nie miał wątpliwości, że częściowa niezdolność do pracy datuje się od 1 sierpnia 2012 r., a więc od okresu do którego przyznano świadczenie poprzednią decyzją. Kwestię daty końcowej całkowitej niezdolności do pracy ubezpieczonej Sąd ustalił także w oparciu o ww. opinie, w których wskazano że wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy do dnia 31 lipca 2013 r.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej K. D. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 sierpnia 2012 r. do dnia 31 lipca 2013 r. (punkt I wyroku).

Mając na uwadze fakt, iż w postępowaniu sądowym biegli dysponowali identycznym materiałem dowodowym jak lekarze w postępowaniu administracyjnym, należało uznać, iż organ rentowy wydał decyzję w oparciu o wadliwe orzeczenia komisji lekarskiej ZUS. Ponośi on zatem odpowiedzialność za brak pozytywnego ustalenia ostatniej okoliczności warunkującej przyznanie prawa do renty na dalszy okres. Należy raz jeszcze podkreślić, iż wnioskodawczyni w toku postępowania sądowego nie przedstawiła żadnych nowych okoliczności oraz dowodów odnośnie jej stanu zdrowia. W toku postępowania administracyjnego organ rentowy dysponował takimi samymi dokumentami leczenia ubezpieczonej, jak biegli sądowi. Tym samym organ rentowy nie uwzględniając tych okoliczności i dowodów wydał błędną decyzję, dlatego też Sąd stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS (punkt II wyroku).

2/09

Przewodniczący

Sędzia SO Lucyna Ramlo